

08/07/2023

לכבוד רב ניצב קובי שבתאי, מפכ"ל משטרת ישראל

הנדון: פנייה דחופה לאור נזקים בריאותיים חמורים וחריגים משימוש במכת"ז

אנו מעריכים את ההתייחסות העניינית של משטרת ישראל לפנייתנו הקודמת בנושא השימוש במערכת הצעקה, אשר הובילה לשינוי נהלים. אנו חייבים לפנות אליך כעת לאור נזקים בריאותיים חמורים וחריגים משימוש במכת"ז. מכת"ז (מכונת התזה) הינו כלי נשק המתזז מים בלחצים גבוהים וביכולת זרימה של כ-20 ליטר/שניה, למרחק של עד כ-70 מטר. לחץ התזה של המכונה משתנה בין 5 בר ל-10 בר ומעלה. בשימוש עם לחצים כאלו, קיימת פגיעה אפשרית באנשים, הכוללת פגיעה ישירה בגוף ופגיעה משנית משברים של ציוד, נזק משני מהטחת האדם על קיר או הפלתו אל הקרקע. בפגיעה ישירה של זרם המים בפנים קיים סיכון רב לפגיעה באברי הפנים לרבות נזק קשה ובלתי הפיך לעין, לארובת העין ואף לעיוורון. סיכון זה גובר ככל שהלחץ גבוה יותר והטווח קצר יותר.

בהתאם לנהלי משטרת ישראל, שימוש במכת"ז מותר רק במידה וקיימת הפרת סדר תוך התנגדות אלימה כלפי כוחות המשטרה ו/או הציבור וקיים מדרג שימוש בכוח המתחיל בהתזה בלתי ישירה ושימוש בלחצים נמוכים תחילה.

על מנת למנוע נזק בריאותי חמור נקבעו על ידי משטרת ישראל כללי שימוש עליהם יש להקפיד. כללים אלו כוללים בין היתר: טווח הפעלה מעל 20 מטרים ואיסור על התזה ישירה לעבר ראשו של אדם. אין לבצע התזות כלפי מקומות בהם קיים חשש ממשי לפגיעה של אדם מנזק אגבי כגון נפילה ממקומות גבוהים או הטחה כלפי קיר. יש להימנע מהתזה לעבר נשים הנחזות בהריון, קשישים וילדים.

לאחרונה אנו עדים לפציעות חמורות שנגרמו כתוצאה משימוש במכת"ז. פציעות אלו כללו בין היתר נזק חמור לעיניים וסכנת עיוורון, כתוצאה משימוש ישיר כלפי ראשי הפצועים. פגיעות אלו הינן לרוב קשות ומסכנות את הנפגע בנזק בלתי הפיך ונכות תמידית. חשוב לציין כי סיכונים אלו ידועים ומתועדים בארץ ובעולם. נדרשת חקירה יסודית תוך פרסום המקרים והלקחים למניעת הישנות פציעות. מתחקור הפצועים בהם טיפלו צוותי הרפואה ומסרטוני הפציעה נראה לכאורה כי הפציעות אירעו כתוצאה מהפרת נהלי המשטרה.

לפיכך אנו ראשי איגוד רופאי בריאות הציבור ואיגוד רופאי אף אוזן וגרון של ההסתדרות הרפואית ממליצים לך להכריז על עוצר שימוש במכת"ז עד להשלמת החקירה ועד ליישום לקחים למניעת הישנות פציעות קשות כתוצאה משימוש במכת"ז. נשמח להגיע לדיון דחוף בוועדת אמצעים של המשטרה לצורך הצגת עמדתנו המקצועית. במקביל, אנו מבקשים להזכיר ולהזהיר כי שימוש במכשיר הצעקה בניגוד לנהלים עלול לגרום לפגיעה קשה בבריאות הציבור, כולל בריאות השוטרים.

בברכת בריאות,

פרופ' חגי לוי, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית
פרופ' נדב דוידוביץ', יו"ר פורום בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית
פרופ' דניאל קפלן, יו"ר איגוד רופאי אף אוזן וגרון – ניתוחי ראש וצוואר, ההסתדרות הרפואית

העתקים:

היועצת המשפטית לממשלה, גב' גלי בהרב מיארה
מנכ"ל משרד הבריאות, מר משה בר סימן טוב
קרפ"ר משטרה

מקורות המידע:

1. <https://www.meida.org.il/wp-content/uploads/2022/12/Police-procedures-MATAZIT.pdf>
2. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/445174/040201_DSTL_3_-_Feb_2004_-_TR08591_-_Ready_for_publication.pdf
3. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/445171/150223_SACMILL_STATEMENT_WATERCANNON_March_2_015.pdf
4. <https://phr.org/our-work/resources/health-impacts-of-crowd-control-weapons-water-cannons/>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7443815/>
6. <https://lethalindisguise.org/case-studies/honduras/>
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22440159/>